

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/229/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514216904
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7514216904.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Alexandra Husivargu v spore žalobcu : BNP PARIBAS FINANCE SA (právny nástupca pôvodného žalobcu CETELEM SLOVENSKO a.s., IČO: 35 787 783, so sídlom Panenská 7, Bratislava), zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Marek Czompoly s.r.o., so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, proti žalovanému : Y. S., K..XX.X.XXXX, bytom O. XXX, o zaplatenie 1.178,38 € s príslušenstvom, o odvolaní spoločnosti BNP PARIBAS FINANCE SA proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 5.12.2017 sp. zn. 13C/164/2015

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Košice-okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom č.k. 13C/164/2015-84 zamietol žalobu (výrok I.) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa pôvodný žalobca : CETELEM SLOVENSKO a.s., IČO: 35 787 783, so sídlom Panenská 7, Bratislava domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.178,38 € s príslušenstvom na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru a vydaní úverovej kreditnej platobnej karty, uzatvorenej medzi pôvodným žalobcom a žalovaným dňa 27.6.2002.

3. Právne vec posudzoval podľa ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1,5, § 54 ods. 1,2, § 3 ods. 1, § 39, § 457 Obč. zák. spolu s § 2 písm. a/,b/, § 4 ods. 1,2,5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzatvorenia zmluvy a uzavrel, že zmluva o revolvingovom úvere a vydaní úverovej karty neobsahuje počet ani termíny splátok istiny tak, ako to vyžaduje zákon č. 258/2001 Z.z. a neobsahuje údaj o RPMN. Vychádzajúc z uvedeného záveru, že predmetná zmluva neobsahuje náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho je spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov, žalobcovi vznikol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 OZ. Keďže žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 3.342,47 € a žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 5.138,08 €, mal súd za to, že žalovaný celý úver splatil, a preto žalobu zamietol.

4. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods.1 CSP a žalovanému náhradu trov konania nepriznal vzhľadom na to, že síce mal plný úspech, ale žiadne trovy mu v tomto konaní nevznikli.

5. Proti tomuto rozsudku podala spoločnosť BNP PARIBAS FINANCE SA, s.a. IČO: 47258713 (ako právny nástupca pôvodného žalobcu CETELEM SLOVENSKO a.s.) odvolanie v zákonom stanovenej lehote z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm.f/ a h/ CSP, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil so záverom súdu, ktorý posúdil predmetný úver ako bezúročný a bez poplatkov, pretože úverová zmluva neobsahuje náležitosť uvedenú v ust. § 4 ods. 2 písm. g/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na to, že v zmysle poznámky

uvedenej v prílohe č. 1 písm. a/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa ročná percentuálna miera nákladov vypočíta v čase, keď sa uzatvára zmluva. Výpočet sa vykoná za predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bude platná na dohodnuté obdobie a že veriteľ a spotrebiteľ splnia svoje povinnosti podľa podmienok tejto zmluvy a k dohodnutým termínom. Vzhľadom na to, že na lícovej strane úverovej zmluvy pod špecifikáciou financovaného tovaru je výslovne uvedené, že RPMN pri úverovom rámci 20.000,- Sk, sume prvého čerpania 10.000,- Sk a pri pravidelnom mesačnom splácaní splátky pri mesačnom splácaní splátky vo výške 1.000,- Sk bez poistenia je 18,56 % ročne, považuje žalobca takýto údaj o RPMN za platný, dostačujúci a uvedený v súlade so zámerom zákonodarcu. S poukazom na uvedené má žalobca za to, že súd prvej inštancie pochybil, keď považoval úverový vzťah medzi stranami sporu za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň žalobca poukázal na ust. § 407 ods. 3 Obch.zák. a skutočnosť, že žalovaný plnil záväzky vyplývajúce zo zmluvy v určitom období. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

6. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods.1 písm. f/ a h/ CSP). a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa ust. § 389 ods.1 písm. a/ a b/ CSP.

8. Odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný (§ 380 ods. 1 CSP). Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, príhľadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že boli naplnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, preto je potrebné v dôsledku procesnej vady rozsudok zrušiť podľa ust. § 389 ods.1 písm. a/ a b/ CSP.

10. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP je naplnený vtedy, ak súd konal napriek tomu, že neboli splnené procesné podmienky. Ide o podmienky, za ktorých súd môže konať a rozhodovať. Ide tu o vecné procesné podmienky (kvalifikovaný spôsob začatia konania, t.j. v sporovom konaní žaloba, splnenie poplatkovej povinnosti), podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť), procesné podmienky na strane účastníkov (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prípadné povinné zastúpenie advokátom) a tzv. negatívne procesné podmienky (prekážka začatého konania, prekážka rozsúdenej veci). Skúmanie týchto procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania. Výnimkou je skúmanie splnenia podmienky všeobecnej miestnej príslušnosti a osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber, ktorú súd skúmal len na námietku žalovaného pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí. Nedostatky niektorých procesných podmienok sú neodstrániteľné a prítomnosť takéhoto nedostatku bráni súdu v konaní a rozhodovaní, čo vedie k zastaveniu konania. V ostatných prípadoch je povinnosťou súdu nedostatok procesnej podmienky odstrániť. Vadou predpokladanou v § 365 ods. 1 písm. a/ CSP tak trpí konanie v prípade, keď súd vec prejednal a rozhodol napriek vyššie naznačeným nedostatkom. V prípade namietaného nedostatku príslušnosti súdu, o vadu konania v podobe nedostatku príslušnosti súdu pôjde iba v prípade, keď v konaní neboli dodržané ustanovenia o vecnej príslušnosti, osobitnej i výlučnej miestnej príslušnosti alebo o kauzálnej príslušnosti.

11. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobu podal na Okresný súd Košice-okolie dňa 23.9.2014 pôvodný žalobca: CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, Bratislava, IČO: 35787783.

13. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že ku dňu 30.6.2016 došlo k cezhraničnému zlúčeniu medzi spoločnosťou BNP PARIBAS FINANCE SA, akciovou spoločnosťou, zapísanou v Obchodnom registri Paríž pod č. 542 097 902 RCS Paris, so sídlom na adrese 1 boulevard Haussmann 75009 Paríž a spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, spoločnosťou podľa slovenského práva so sídlom na adrese Panenská 7, 812 36 Bratislava, Slovensko, zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, IČO: 35 787 783. Spoločnosť CETELEM SLOVENSKO a.s. v dôsledku cezhraničného zlúčenia zanikla zlúčením bez likvidácie a spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA sa stala jej univerzálnym právnym nástupcom.

14. Uvedenú skutočnosť oznámil súdu prvej inštancie právny zástupca žalobcu (pôvodného aj právneho nástupcu) v podaní zo dňa 10.10.2017, označenom ako ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní (č.l. 94).

15. Podľa § 161 ods. 1,2,3 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

17. Podľa § 64 CSP ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom.

18. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v priebehu konania došlo k zániku pôvodného žalobcu, ktorý tak stratil procesnú subjektivitu, preto súd nemohol v konaní ďalej pokračovať s týmto subjektom. Keďže základným právnym následkom cezhraničného zlúčenia je univerzálna sukcesia, bolo v dôsledku cezhraničného zlúčenia povinnosťou súdu rozhodnúť o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s..

19. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 5.12.2017 a v odôvodnení rozhodnutia dôvodil, že u žalobcu a žalovaného bolo doručenie vykonané riadne a včas, a títo sa na pojednávanie nedostavili, preto v zmysle § 180 CSP rozhodol, že bude pojednávať v ich neprítomnosti.

20. V danom prípade súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s cit. ust. § 64 CSP a nerozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalobcu. Vo veci nariadil pojednávanie na deň 5.12.2017 a zo zápisnice o pojednávaní konanom dňa 5.12.2017 vyplýva, že súd prvej inštancie konal naďalej so spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO a.s., ako žalobcom napriek tomu, že v čase konania pojednávania a vyhlásenia rozhodnutia už takáto spoločnosť zanikla. Súd konštatoval do zápisnice, že u žalobcu a žalovaného bolo doručenie vykonané riadne a včas. Na tomto pojednávaní (konanom bez prítomnosti strán sporu) vo veci vyhlásil rozsudok, a aj v záhlaví rozsudku zo dňa 5.12.2017 označil za žalobcu túto už neexistujúcu spoločnosť, ktorá v čase vyhlásenia rozsudku nemala procesnoprávnu spôsobilosť.

21. V dôsledku uvedeného pochybenia neboli vo veci splnené procesné podmienky (t.j. bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. a/ CSP) a zároveň ak súd nepokračoval v konaní s právnym nástupcom zaniknutej právnickej osoby, znemožnil mu, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (t.j. bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b/ CSP).

22. Z uvedených dôvodov odvolací súd nemal inú možnosť, než napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 389 ods.1 písm. a/ a b/ CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

23. Úlohou súdu po vrátení veci bude v súlade s § 64 CSP rozhodnúť o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalobcu, a s týmto ďalej vo veci konať a opätovne rozhodnúť.

24. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje aj na potrebu v ďalšom konaní sa vysporiadať so skutočnosťami uvádzanými v odvolaní spoločnosti BNP PARIBAS FINANCE SA vo vzťahu k údajom o RPMN, uvedeným v predmetnej zmluve a dôsledne posúdiť, či údaje obsiahnuté v konkrétnej zmluve, uzatvorenej medzi pôvodným žalobcom a žalovaným sú dostatočné a spĺňajú požiadavky § 4 ods. 2 písm. g/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy. V tejto súvislosti bude nevyhnutné zohľadniť charakter poskytovaného produktu, t.j. tú skutočnosť, že predmetom zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu bol revolvingový úver. Aj ustálená judikatúra (napr. rozhodnutie KS Prešov sp. zn. 6Co/95/2010 a KS Trnava sp. zn.25Co/96/2017, 25Co/281/2012) priznáva revolvingovým úverom osobitný režim pri aplikácii noriem spotrebiteľského práva, vzhľadom na to, že pri revolvingovom úvere je výlučne v dispozícii dlžníka, koľko z úverového rámca vyčerpá a je teda výlučne v jeho dispozícii suma, ktorú bude povinný titulom úverového vzťahu zaplatiť. Zároveň pre tento typ úveru je typické, že umožňuje klientovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania banku. Ak klient vyčerpá časť alebo celý úverový rámec a následne vyčerpanú sumu splatí jednorazovo, hneď po pripísaní tejto úhrady má opäť k dispozícii celý úverový rámec. Ak vyčerpanú sumu spláca postupne, bude mať stále k dispozícii tú časť úverového rámca, ktorá nie je vyčerpaná.

25. Zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy v § 4 ods. 2 písm. g) uvádza ako povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere RPMN s tým, že ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, toto ale nemôže platiť bezvýhradne. Medzi stranami bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere, ktorý je tak, ako je vyššie uvedené, typický tým, že takýto úver je možné v rámci poskytnutého úverového rámca priebežne čerpať a po jeho vyčerpaní a uhradení sa úverový rámec opätovne obnovuje, v dôsledku čoho úverový vzťah môže fungovať neurčitú dobu. Toto špecifikum revolvingového úveru spôsobuje, že údaj o RPMN daného úveru nie je možné dobre určiť v čase uzavretia zmluvy na dlhšie obdobie, keďže priebežným čerpaním a dopĺňaním úveru sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN.

26. Pri výklade uvedeného ustanovenia vo vzťahu k revolvingovému úveru je zároveň potrebné zohľadniť aj § 3 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. v uvedenom znení, v zmysle ktorého pri spotrebiteľských úveroch formou preddavkov na bežný účet s výnimkou kreditnej karty (§ 1 ods. 3) alebo v prípadoch, keď nemožno určiť ročnú percentuálnu mieru nákladov, musí byť spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy informovaný o úverovom limite, o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, o spôsobe výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, o podmienkach, za ktorých môže byť zmluva zmenená a o spôsobe a termíne skončenia zmluvného vzťahu. Počas trvania zmluvy musí byť spotrebiteľ bezodkladne informovaný o zmene RPMN.

27. Bude preto v danom prípade nevyhnutné posúdiť aj to, či žalovaný spotrebiteľ bol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení informovaný o spôsobe výpočtu RPMN a o zmene RPMN počas trvania zmluvy a následne ustáliť, či RPMN ne/bola obsiahnutá v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a či veriteľ si ne/splnil zákonnú povinnosť informovať spotrebiteľa o spôsobe jej výpočtu. V dôsledku toho potom bude možné posúdiť, či daná spotrebiteľská zmluva fakticky neobsahuje náležitosť v zmysle § 4 ods.2 písm. g/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v uvedenom znení (ani náhradným spôsobom informovaním spotrebiteľa o spôsobe jej výpočtu) a či predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, ako to ustálil prvoinštančný súd.

28. V novom rozhodnutí súd opätovne rozhodne aj o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).